

ZPRÁVY

SPOLEČNOSTI FRANTIŠKA BÝLKA

18

prosinec 2003

Vážení přátelé,

na výborové schůzi Společnosti Františka Bílka dne 13.2.2003 jsem převzal funkci jejího předsedy, neboť pan Přibyslav Šimice za zdravotních důvodů odstoupil. Věřím však, že i nadále nám bude nápomocen, neboť to byl on, kdo v r. 1990 inicioval založení Společnosti a po celá léta stál při všech důležitých akcích.

Jak tedy dál pokračovat v činnosti Společnosti? Plně si uvědomuji, že souborná výstava díla Františka Bílka v Jízdárně Pražského hradu, pořádaná GHMP před dvěma lety, vydání obsáhlé monografie, bílkovské sympozium připravené Kulturní radou ČČSH, vydání sborníku a katalogu děl Františka Bílka v objektech církve, to všechno byly akce, které myslím, z velké části splatily dluh, který jsme vůči Bílkovi měli. Jeho dílo tak vešlo do podvědomí mnoha citlivých lidí, hledajících cestu k vyšším úrovním duchovního života. Právě dílo Bílkovo je jedním z těch, které napomáhá na této cestě zdůrazňováním skrytých krás a hodnot vnitřního člověka.

Společnost Františka Bílka se může vzhledem k malému počtu členů, a tím i omezeným finančním prostředkům podílet jen málo na podobných akcích. Přesto vše, co bylo vykonáno, ať to bylo iniciování menších výstav (v České spořitelně, v galerii Hollar, v Táboře), večery Lyry Pragensis, výlety za Bílkovými díly do Chýnova a jinam, program na Mezinárodním knižním veletrhu, vše bylo činěno s nejlepší vůlí a snahou připomínat Bílka nejširší veřejnosti. A v tomto trendu bychom i rádi pokračovali. Obracíme se tedy na Vás, členy naší Společnosti, s prosbou o zvýšení aktivit při hledání možností propagace Bílkova díla stejně jako při získávání dalších zájemců o duchovní svět vůbec, přibližovaný prostřednictvím literárního projevu či výtvarného umění.

Přestože František Bílek neměl přímé následovníky a žáky (duchovní cesty jsou povětšinou silně individuální), nestál ani ve své době osamocen. A to nejen ve známých vztazích k Juliu Zeyerovi, Zdence Braunerové, především Otokaru Březinovi i dalším – Jakubu Demlovi, rodině Floriánů aj.

Také ostatní mladší ilustrátoři Březinova díla, např. Jan Konůpek, František Kobliha, Josef Váchal, byli osobnostmi pohybuujícími se po sprízněných cestách. Byli to oni, členové sdružení Sursum, kteří zhlíželi k Bílkovi jako ke svému Mistrovi. Všichni byli nejen z velké části spojeni vyzářováním Březinova díla a působením jeho osobnosti i dlouho po uzavření samotného jeho literárního díla, všichni byli přes všechny rozdíly na stejné cestě jako Bílek, na cestě k Nejvyšší Pravdě, lemované tou neupřímnější snahou o její zkrášlení díky vlastnímu uměleckému projevu. Jejich sochy, obrazy, grafika, ilustrace jsou skutečnými poklady, které by měl každý z nás pro sebe objevovat a čerpat z nich jejich duchovní sílu.

Jednou z našich posledních aktivit byla opět účast Společnosti Františka Bílka na letošním Mezinárodním knižním veletrhu na Výstavišti Praha. Bílkovo dílo jsme připomněli v krátkém programu dne 24.4. přednáškou dr. Marie Halířové.

V naší činnosti bychom rádi pokračovali přednáškami, malými výstavami, výlety i užší spoluprací se spřízněnými Společnostmi a Spolky stejně jako se současnými výtvarníky, kteří mají blízko k duchovnímu umění.

Na jaro 2004 připravujeme společně se Společností Otokara Březiny autobusový zájezd po stopách Bílka a Březiny.

Aleš Nevečeřal

* * *

TECHNIKA SLEPOTISKU V GRAFICKÉM DÍLE FRANTIŠKA BÍLKA

Mgr. Lubomír Netušil

Rozsáhlé dílo Františka Bílka zahrnuje i početný soubor grafických listů. V nich využívá nejčastěji techniku dřevorytu a litografie. Jsou to techniky Bílkovi nejbližší už svou materiálovou podstatou a navíc techniky, které mohl dobře použít v knižní ilustraci. Zachovalo se však několik listů zhotovených méně obvyklou technikou reliéfního tisku v papíře - slepotisku. Protože kolem této techniky existuje v literatuře řada mnohdy osobitých interpretací a v důsledku toho i nesprávně užívaných pojmů a zmateného názvosloví, pokusme se nahlédnout do technologie vzniku tiskových desek a grafických listů, při které barva není výrazovým prostředkem a grafiku tvoří nízký reliéf papírové hmoty vzniklý vtačením kartonu do hloubky tiskové formy.

Jan Baleka ve Výkladovém slovníku výtvarného umění^{*1} charakterizuje reliéfní tisk v grafice jako „...plastický tisk za současného použití matrice a patrice; patrice vtlačuje za velkého tlaku papír, plátno a kůži apod. do matrice... Druhem reliéfního tisku je slepotisk, při němž není používáno barvy...“

Reliéfní tisk ovšem vzniká i bez užití patrice. Způsobů zhotovování forem i způsobů tisku je celá řada, rovněž tak názvů, užívaných pro tento druh techniky. Reliéfní tisk v papíru, který ve světové literatuře figuruje pod celou řadou názvů: německy Reliefdruck, Prägerdruck, anglicky paper relief, Uninked Embossing, Cast-paper print, Dimensional print, není technikou novou. Užíval se už před tisíci lety na Dálném východě (Čína, Japonsko). V Evropě se jeho principu využívalo při tzv. oplátkové pečeti, kdy listina

byla v místě přiložení pečeti pokryta těstem, přes něj byl přeložen kousek papíru obvykle čtvercového tvaru položeného nakoso a na něj bylo přitlačeno pečetidlo bez užití pečetního vosku. Principu slepotisku se využívalo při tzv. suché pečetě, které v listinném materiálu přetrvaly až do XX. století.

Reliéfní tisk je těsně spojen i s knižní vazbou, která slepotisku ostatně užívala i v předchozích stoletích.

Větší rozšíření reliéfního tisku ve volné grafice počíná až od přelomu devatenáctého a dvacátého století. Ve volné grafice se slepotisk objevuje jako tzv. přílohová grafika, vkládaná do uměleckých časopisů nebo jako spolková premiová grafika. Spolek výtvarných umělců Mánes vydává roku 1903 jako spolkovou prémii za rok 1902 triptych reliéfních tisků na papíře od Stanislava Suchardy nazvaný „Modlitba za vlast“. O rok později (1904) nabízejí Volné směry originální grafickou přílohu, reliéf v papíru „Vápenné peci“ od Ladislava Šalouna.

V grafickém díle Františka Bílka nacházíme tři slepotisky vydané roku 1905 jako součást sešitů „Kaplička světic“: Barboro, Evo, Maria.

Jaké však byly formy, ze kterých byly tištěny tyto slepotisky? Jednoznačně je třeba odmítnout názor, který se objevil v odborném tisku², že šlo o dřevěné, dnes nezvěstné formy, do kterých byly papíry vtlačovány. Důkazem pro tvrzení, že materiál pro formy byl jiný, je dobový inzerát na odběr sešitů „Kaplička světic“, kde se hovoří o galvanech, a svědectví Miloše D. Zelenky, organizátora Bílkovy putovní výstavy po českém venkově, kde se v doprovodném katalogu opět uvádí, že jde též o galvana. Nejpádnejším důkazem, odhalujícím technologii tisku Bílkových slepotisků, jsou však samy formy, které se dochovaly a nacházejí se ve sbírce Galerie hl. m. Prahy.

Co se však skrývá za názvem galvano? Název je zkratkou původního slova galvanotypie, to jest zhotovování tiskových desek pomocí tzv. galvanoplastiky. Galvanoplastika, která byla vynalezena už ve 30. letech devatenáctého století³, se jako technika reprodukční grafiky prakticky rozšířila až ve druhé polovině devatenáctého století, kde nahrazovala dřevorytové štočky tam, kde by docházelo k jejich opotřebením nebo zničení, tedy při vysokých nákladech tiskovin. Velice stručně a zjednodušeně lze postup výroby galvana popsat následovně: Reliéf je získáván srážením čistého kovu (mědi) působením elektrického proudu na negativní voskové formě (dnes se užívá i jiných materiálů, např. Lukoprenu) potřeném tuhým práškem a zavěšené v roztoku solí tohoto kovu. Když je usazenina mědi dostatečně silná, obvykle ne více než jeden milimetr, odloupne se od formy, pocínuje se a pro zpevnění se vyleje liteřinou, což je slitina 5-6% cínu, 25-29% antimonu a 65-70% olova.

Galvanoplastika nebyla využívána jen pro nahrazení dřevorytových forem odolnějším materiálem - kovem. Stala se technikou užívanou v sochařství

a v různých oborech užitého umění. Uplatnila se zejména při výrobě forem pro tisk různých akcidenčních tiskovin a zdobených obalů, z nichž nejznámější jsou asi zdobená víka bonboniér.

Galvanoplastikou se zhotovovaly formy pro tisk z výšky i z hloubky. K formám pro tisk z hloubky patří i Bílkovy formy pro tisk reliéfů v papíru.

Bílek chápal reliéfní tisky v papíru jako práci sochařskou a nikoliv grafickou. Svědčí o tom jejich vřazení mezi reliéfy do seznamu v katalogu již zmíněné putovní výstavy po českém venkově. František Bílek vytvořil několik prací také starou technikou papier-maché. Užil ji nikoli pro volnou grafiku, ale pro papírové knižní vazby, které provedl pražský knihař Antonín Jelínek. Jsou to knihy: „Slavík sv. Bonaventury“ (vyd. Jakub Deml 1916), „J. V. Sládek a lumírovská doba české literatury“ od Emanuela Chalupného (vyd. F. Borový 1916). Technikou papier-maché jsou zhotoveny i desky alba „Křížová cesta“ (vyd. Umělecké snahy 1914). Tato technika (it. cartapasta) pracuje s papírovou hmotou, tj. s papírem rozmělněným ve vodě. Kousky papírové lepenky jsou spojeny kličem; jako pojiva lze použít i sádku, hlínu nebo pryskyřici. I technika papier-maché byla známa ve východní Asii (Japonsko, Thajsko), kde takovým způsobem byly vytvářeny sochy a masky. V Evropě tento způsob sloužil odlévání reliéfů také, ale především byla tato technika pomocným materiálem při kaširování dekorací v divadelní praxi. Bílkovy papírové reliéfní vazby jsou v české knižní produkci počátku dvacátého století ojedinělé svým pojetím, jsou však zároveň dokladem Bílkovy schopnosti podrobit jakýkoliv materiál svému stylu, a to bez ohledu na funkčnost, jak si toho povšimla i dobová kritika. (Papírová vazba s vysokým reliéfem se snadno poškodí, a nespňuje tedy požadavek na knižní vazbu kladený - trvanlivost). Odpovědí na otázku, z jakého materiálu byly pořízeny formy, do kterých byla papírová hmota vtačována, jsou dvě dochované kovové matrice ke „Slavíkovi sv. Bonaventury“, které se nacházejí ve sbírce Galerie hl. m. Prahy. Jedna z forem je z litiny a má ostřejší (lépe odlitý) reliéf. Zdá se, že právě této formy bylo užito na pořízení papírové reliéfní vazby. Druhá forma je hliníková a má neostrou modelaci povrchu.

Slepotisk jako technika prodělal během svého vývoje řadu proměn. Historie slepotisku jako techniky volné grafiky ve dvacátém století je nesoustavná. Má své vrcholy i období nezájmu tvůrců. Ve dvacátých až padesátých letech zmizel slepotisk ze scény a zůstal spjat pouze s knižní vazbou. V šedesátých letech se reliéfní tisk objevil opět, ovšem v pozmeněné podobě. Souviselo to s rozvojem tzv. materiálových tisků období informelu. Šlo o grafiky, tištěné postupy tisku z výšky i hloubky. Hlubotisková forma užívaná pro tisk slepotisku se vyráběla ponejvíce dvojím způsobem: Při prvním způsobu byla kovová deska leptána kyselinou do značné hloubky. Při následném tisku bez použití barvy se pod velkým tlakem v hlubotiskovém lisu silný papír deformoval a vytvářel čistý reliéf. Jedny z nejznámějších takto zhotovených leptů jsou reliéfní tisky Lucia Fontana a dalších italských autorů (Waltera Valentiniho a Giorgia

Bompadreho). Druhý způsob přípravy desek nespočíval v odebrání kovu jeho odleptáváním, ale postupným nanášením materiálů jako látek, kartonů, dřevěných dýh a umělohmotných desek na povrch tiskové formy. Pro konečné spojení těchto materiálů byl užíván nejvíce nitrocelulózový lak. Ten se osvědčil při fixaci různorodých materiálů více než různá lepidla. Do laku se v průběhu schnutí mohly přidávat i další materiály jako písek, kovové piliny, dráty. Tisk se prováděl buď bez použití barvy (jako slepotisk) nebo byla barva vtírána do prohlubenin tiskové desky. Pro takové tisky je užíváno názvu strukturální grafika, někdy tak trochu nicneřikajícího názvu kombinovaná technika. V případech zpracování desky údery kladiva a vysekávání ostrými předměty se užívá názvu aktivní grafika. Tento pojem je v našem prostředí spojován s osobností Vladimíra Boudníka.

V současné době lze na umělecké scéně u nás i ve světě pozorovat vzrůstající aktivitu výtvarníků v oblasti autorské knihy a autorského ručního papíru a jejich činnost je někdy spojena i s experimenty v technice slepotisku. Slepotiskem tvořený reliéf stojí však v zájmu autorů až na druhém místě, jejich pozornost je zaměřena spíše na barevnost papírové hmoty a na její strukturu.

Rád bych se zmínil o reliéfech v papíru, které vytváří sochař Olbram Zoubek a které jsou obecně nazývány slepotisky. Tyto artefakty, i když jsou tištěny bez použití barvy, nejsou pravými slepotisky. Grafiky nazývané slepotisky se tisknou z forem jen k tomu účelu zhotovených. U Zoubkových reliéfů v papíru jde o kartáčové otisky, vzniklé tím způsobem, že navlhčený pevnější papír je přiložen na kovový reliéf a poklepáváním kartáčem je tvarován. Tímto způsobem získáváme otisk méně ostrý a zřetelný, než je reliéf sám. Kovový reliéf, který zde vlastně supluje tiskovou formu, je snímán většinou do bílého papíru. Někdy ho autor dodatečně doplňuje barevnými pigmenty nebo zlacením, nikoli ovšem po celé ploše, ale jen v určitých partiích. Je to však postup značně delikátní a s výsledkem problematičtější, než dostáváme při otisku bez užití barvy. To dobře věděl už František Bílek, který nechtěl rušit čistou monochromii bílého papírového reliéfu ani svým podpisem!

Závěrem je třeba se zmínit ještě o jedné technice, jen vzdáleně příbuzné slepotisku. Je jí tzv. perforace. Tuto techniku beze zbytku využila ve své práci česká grafička Alena Kučerová, která ji počala užívat v šedesátých letech. Technika spočívá v proděravění tiskové desky sérií otvorů. Autorka pracovala nejprve se zinkem, později tento měkký kov zaměnila za pocínovaný plech, který byl původně určen na výrobu konzerv, protože svou pevností dovozoval uchovat plasticitu reliéfu při tisku. Barva, kterou vtírala do plastického obvodu otvorů, dala vyniknout zářící bělosti bodů, které se, řazené za sebou, podobají šňůrám perel.

Pro současné umění je příznačná neustálá proměnlivost výrazových prostředků a forem, to jest situace, kdy vše je, zdá se, dovoleno. Umělci se inspiřují

novými vynálezy, technologiemi a materiály. Tento trend zaznamenáváme i na poli grafiky, považované donedávna z jakési setrvačnosti za enklávu tradice odolávající formálním výbojům. Ale i grafika prochází v posledních letech bouřlivým vývojem, pro který je typické mísení technik a posun mimo její výsostné území - dvourozměrný svět potištěného listu papíru. Posun vede směrem k reliéfu nebo přímo k objektu či instalaci.

Touto cestou vykročila už před sto lety trochu výlučná technika reliéfního tisku v papíru. Její význam dokázali u nás ocenit často právě ti umělci, kteří tvořili a tvoří v oblasti sochařství. Jedním z nich byl i František Bílek.

Poznámky:

- *1 Jan Baleka: Výtvarné umění, výkladový slovník, Academia Praha 1997, str. 306.
*2 David Chaloupka: Reliéfní tisky v papíru, Starožitnosti a užité umění č. 9, září 1997, str. 9.
*3 Galvanoplastiku vynalezl roku 1834 Muray, roku 1837 ji zdokonalil Jakobi.

Článek byl se svolením autora převzat ze sborníku „Život a dílo Františka Bílka“ obsahujícího příspěvky ze stejnojmenného symposia konaného 22. - 23.11.2000 a připraveného Kulturní radou Církve československé husitské v rámci projektu „Praha 2000 - evropské město kultury“.

Vložená příloha (pro členy Společnosti):

1. *Evo Ty svaté žebro* (1905)
z cyklu *Kaplička světic*
slepotisk, papír 148 x 161 mm
2. *Barboro, tys ze sester ...* (1905)
z cyklu *Kaplička světic*
slepotisk, papír 151 x 161 mm
3. *Maria! Tebou dána nová krev srdci člověka* (1905)
z cyklu *Kaplička světic*
slepotisk, papír 187 x 102 mm

Fotografie: Luděk Vojtěchovský

* * *

František Bílek v Kodani

Hana Larvová

Významnou součástí více než sedmi set akcí se stala výstava Secese ve střední Evropě, jejíž koncepce spojila ve výstavních prostorách renovovaného Uměleckého spolku (Kunstforeningen) v samém centru Kodaně pět středoevropských měst - Bratislavu, Budapešť, Krakov, Prahu a Vídeň. O pozornosti, kterou si výstava získala, svědčí i fakt, že ji 29. března v české části expozice oficiálně zahájil dánský korunní princ Frederik.

Většina zúčastněných měst zvolila již známá a osvědčená témata. Vídeňská kolekce zahrnuje kromě kreseb Gustava Klimta, jednoho z největších umělců evropské secese vůbec, práce architekta Josefa Hoffmanna, vůdčí osobnosti Wiener Werkstätte, a byla doplněna souborem plakátů. Krakovská expozice byla zaměřena na pozoruhodné dílo Stanisława Wyspianského, Budapešť vystavila Jószefa Rippl-Rónaie, Jánosze Vaszaryho aj., Bratislava drobnou plastiku a originální archívni fotografie spolu s architektonickými modely.

Pražská secese není tentokrát zastoupena, jak bývá tradičně zvykem, tvorbou Alfonse Muchy i když je na výstavě přece jen na přání dánských pořadatelů přítomen grafickým cyklem *Otčenáš* (1899) z majetku GHMP. Kurátorky Galerie hlavního města Prahy Marie Halířová a Hana Larvová, které kodaňskou expozici připravily, se rozhodly prezentovat naše hlavní město tvorbou sochaře, architekta, kreslíře a grafika Františka Bílka (1872 - 1941), v zahraničí téměř neznámého představitele expresivního pojetí českého secesního symbolismu. Výstava nazvaná *Vila Bílek v Praze a její tvůrce* je svým způsobem výjimečná; stává se totiž první samostatnou expozicí Bílkova díla v zahraničí po autorově smrti, pomíneme-li prezentace dílčí, zastoupené v rámci některých uměleckohistorických výstav (např. *Minulá budoucnost*, Praha 1994). Na architektonickém řešení této »premiéry«
spolupracoval Emil Zavadil.

Koncepce středoevropské secese, limitující časový rámeček, umožnila soustředit se na nejvýznamnější období tvorby Františka Bílka, v němž vznikla díla zásadního významu. Právě v nich Bílek zformuloval základní ideové principy ve smyslu mystického ztotožnění s Kristem, i problematiku výtvarné formy jako takové. Kolekce plastik, kreseb, grafických listů a váz z rozmezí let 1892 až 1910 spolu s ukázkami Bílkem navrženého nábytku, sestavená výhradně z majetku Galerie hl. města Prahy, byla v kodaňské expozici včleněna do iluzivního prostoru interiéru pražské Bílkovy vily, vytvořeného citlivým využitím fotografií architektonických prvků v reálném měřítku. Výstavu doplnily velkoformátové fotografie interiéru i exteriéru Bílkovy vily a soubor originálních snímků od J. Štence z roku 1922.

Expozice *Vila Bílek a její tvůrce* včetně působivé, instalace děl doložila kodaňskému publiku mimořádnou invenci tohoto náboženského myslitele

a křesťanského mystika, jehož tvorba je v pražském kontextu ojedinělým originálním pokusem vytvořit jednotné, celistvé umělecké dílo. Má předpoklady nejen podpořit širší povědomí o Bílkově významu v kontextu počátků českého moderního umění, ale přispět i k jeho začlenění na mezinárodní uměleckou scénu.

Článek byl převzat z páteční přílohy Hospodářských novin ze 14.6.1996.

* * *

Z dopisu Bílkova syna Františka z Uruguaje r. 1973:

... Až příště napiši, nebude to o známkách, ale o Chýnově a zvláště o naší milované chaloupce.

Z fotografií od Alenky znám rozšíření „naší hluboké cesty“. Že zbořili mejto není žádná škoda pro Chýnov. Horší by bylo, kdyby byli zrušili kašnu na předměstí. – Mám v trvalé paměti řadu rakouských kanónů, jež stály v řadě pod špýcharem na panském poli za císařských manévrů před I. světovou válkou. Mě zajímá zvláště, co se stalo s „Dolejším mlýnem“ a s cestou vedoucí nad náhonem k němu. Pro nás je v potoce a v cestě, vedoucí ke splavu historické místo, kolem něhož jsme nikdy (ať v době dětství, či v době dospělosti) nesli bez citového vzrušení.

Tam totiž můj zvěčnělý tatínek – jako chlapec mezi hrajícími si předměstskými dětmi – vytáhl z potoka malou tonoucí holčičku a dovedl ji domů. Vděčná matka dítěte mu dala radostně nečekanou odměnu: zlatník. – Rodiče synkovi peníz nechali a on si za svoji první životní odměnu koupil nějaké svaté obrázky a přípravy ke kreslení (papír, tužka a ostatní).

Jeho kresby vzbudily obdiv nejen u rodičů, učitele, ale i u p. děkana Havrdy. Ta celá okolnost změnila původní úmysl rodičů, aby byl ze syna Františka – až dospěje – mlynář. Byla mu věnována větší pozornost, a tak se dostal na gymnasium do Tábora, později na pražskou Akademii a dál ...

* * *

Symposium „Otokar Březina 2003“ se konalo v Jaroměřicích nad Rokytnou ve dnech 17. až 18.10.2003. Zorganizovala jej již podruhé Společnost Otokara Březiny. Ve dvaceti příspěvcích se snažili přednášející osvětlit osobnost a dílo básníka dnešnímu čtenáři, stejně jako zdůraznit jeho přínos a inspiraci pro hudbu, výtvarné umění či obecně pro duchovní cesty hledajících. Pro účastníky

byl též připraven krásný koncert chrámového sboru s recitací Jiřího Duška v kostele sv. Markěty. V dohledné době má být vydán sborník všech přednášek, který přinese např. nové poznatky o zdravotním stavu a okolnostech předčasného básníkovy úmrtí, zprávu o připravovaném vydání kompletní Březinovy korespondence i několik osobních vyznání. Bude zmíněn též vztah Březina - Bílek i ostatní ilustrátoři básníkovy díla. Organizátorům sympozia lze jen vzdát velké díky.

Aleš Nevečeřal

* * *

16. ledna 2003 oslavil devadesáté narozeniny člen naší Společnosti - **pan Ing. Zdeněk Budínka**. Ve svém životě - bohatém na události - zastával mnoho významných funkcí; za všechny jmenujme: inspektor památkové péče v Ústavu státní památkové péče a ochrany přírody a specialista na ochranu památek a záchranu přírodních krás na Ministerstvu kultury a školství. Projektovoal nebo se podílel na záchraně mnoha kulturních památek, např. Orlika, Zvíkova, Jiráskova rodného domku v Hronově, zámku v Kolodějích, zámku Velké Losiny, Pražského hradu (Belveder, Zlatá ulička, Španělský sál), Jízdárny Pražského hradu a letohrádku Hvězda, řetězového mostu v Podolsku a jeho přenesení do Stádlce.

Jeho posledním pracovištěm byla Správa pro dopravu MV ČSR, za což byl v dubnu roku 2002 oceněn diplomem od ministra dopravy a spojů.

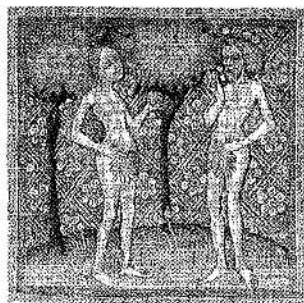
K významnému životnímu výročí blahopřejeme!

A ještě pár slov jeho bývalého žáka, také našeho člena:

Ing. Zdeněk Budínka je nezapomenutelný člen pedagogického sboru VUT, fakulty stavební. Jeho jméno je spojeno s vyřešením mnoha náročných problémů, nových i restaurovaných dřevěných konstrukcí. Byl jsem jeho vděčným posluchačem na fakultě. Jeho odborné znalosti a výsledky v praxi poutaly nás posluchače. A vždy k přednáškám přidával dávku dobrého, sdíleného humoru. Děkuji.

Ing. Jan Gottwald

* * *

V průběhu října proběhla zajímavá výstava v galerii Karolinum s názvem *Česká bible v průběhu staletí*. Obsahovala 23 nově graficky zpracovaných panelů s přehledem historického vývoje českých překladů Bible a ve 14 vitrážních stolech exponáty - ukázky Bibli rukopisných, tištěných a na multimediálních digitálních nosičích. Výstava byla doplněná obrazy současných umělců.

Jedná se o výstavu putovní, jejím současným zastavením je město Kopřivnice, bude následovat Nový Jičín, Příbram, Česká Lípa. Pokud byste měli možnost a zájem instalovat tuto expozici ve vašem městě, napište na níže uvedenou adresu.

Současně sdělujeme, že původní panelová část výstavy zpracovaná ve spolupráci s Arcibiskupským gymnáziem, kde je nyní umístěna, bude sloužit všem školám. Bude pro ně vyhrazeno každé pondělí, prohlídka bude doplněna odbornou přednáškou.

Pro tuto školní expozici sháníme Bible v různém vydání. Pokud byste někdo mohl některé věnovat nebo zapůjčit, věřte, že budou sloužit dobré věci. Podpoří informaci o našem kulturním a duchovním dědictví, vzdělanosti a národní hrdosti.

S mnoha díky za pořadatele

Alena M. Kubíčková

a.kubickova@volny.cz, telefon 606 408 333 nebo 233 554 150

* * *

Milí přátelé,

je tu opět advent, tj. „příchod“ z latinského adventus, příchod svátků vánočních, kdy si připomínáme narození Krista.

Vánoce jsou nejen svátky lásky - dáváme přece dárky, ale jsou to i svátky klidu a míru. Je třeba si uvědomit, že tento klid a mír nenajdeme v tomto světě prostě proto, že tam žádný není. Pokud tento klid a mír nebudeme mít v našich myslích a srdcích, tak ho nenajdeme vůbec. R. Rolland říká: „Mír není stav bezválečný, ale ctnost, která se rodí ze síly ducha.“

Jménem svým i za výbor SFB Vám přeji, abyste našli tento klid a mír, ponořili se do něj a aby tento pocit převládal ve Vašich myslích po celý rok.

Přibyslav Šimice

Pozvánka:

Vycházka po Vyšehradském hřbitově (včetně krypty Slavína) v sobotu 28. února 2004. Sraz před chrámem sv. Petra a Pavla ve 14 hodin. Průvodcem bude Mgr. Václav Potoček, jednatel Svatoboru. Vstupné 20 Kč - příspěvek na obnovu a údržbu Slavína.

Přiložené složenky jsou na úhradu členských příspěvků na rok 2003. Výše příspěvků: důchodci a studenti 50 Kč, ostatní 100 Kč. Těm členům, kterým jejich finanční situace neumožňuje zaplatit zvýšené příspěvky, ponecháváme na zvážení poslat částku, kterou mohou zaplatit. Současně se znovu obrácíme na ty členy, kteří si to mohou dovolit, zdali by mohli přispět vyšší částkou. Upřímně jim za to děkujeme.

Kontaktní adresy Společnosti Františka Bílka:

předseda: Aleš Nevečeřal
Přemyslovská 23
130 00 Praha 3

Jednatelka: Alena Kubíčková
Křivenická 413/16
181 00 Praha 8

ZPRÁVY	Pro své členy vydává Společnost Františka Bílka
	Adresa : Iva Musilová, Banskobystrická 3, 160 00, Praha 6 tel. 224 324 164, e-mail: imusil@vtue.cz

Iva Musilová @ arany . cz